

Den karismatiske bevegelsen i USA - et historisk riss

Geir Lie er lektorutdannet med kristendomskunnskap hovedfag fra Det teologiske Menighetsfakultet i Oslo.

W. Francis (“Frank”) Maguire var urolig. Som prest i den episkopale (anglikanske) Church of the Holy Spirit i Monterey Park (en av forstedene til Los Angeles) var han seg bevisst sitt åndelige ansvar. Maguire var fra Nord Irland, men hadde flyttet til USA få år tidligere og ble menighetens prest i november 1958. Etter kun noen få måneder hadde han blitt oppsøkt av en kvinne i menigheten som følte at hun trengte en tilsvarende erfaring som naboene, John og Joan Baker, som hadde opplevd det de kalte en *dåp* i Den Hellige Ånd.

Etter en måneds tid oppsøkte for øvrig ekteparet Baker Maguires søndagsgudstjeneste, og slik ble direkte kontakt innledet. Maguire fikk et positivt inntrykk av paret – de hadde utvilsomt en autentisk kristen tro, men han kunne styre seg for deres “strange deviation from orthodoxy” med henblikk på den såkalte åndserfaringen ledsaget av tungetale som de mente seg å ha fått del i.

Maguire tok kort tid deretter en 1 måneders lang sommerferie og kom tilbake til en menighet hvor en rekke yngre par, ikke bare hadde blitt kjent med John og Joan, men endog hevdet å ha gjort tilsvarende åndserfaring som disse. Først og fremst tungetalen var i ferd med å bli “an acute pastoral problem.”¹

Maguire følte nå behov for assistanse og tilkalte forkynnerkollega Dennis Bennett ved St. Mark’s Episcopal Church i Van Nuys (også denne en forstad til Los Angeles). Til tider sammen med øvrige episkopalprester hadde man i en 3 måneders periode (august-november 1959) regelmessige samtaler med ekteparet Baker, som fortalte om sin introduksjon til *dåpen* i Den Hellige Ånd året i forveien gjennom et nabovennepar, som igjen hadde kontakt med et vennepar som var pinsevenner.

John og Joan Baker fortalte Maguire og Bennett at de etter sin personlige åndserfaring hadde vært i villrede med hensyn til menighetstilhørighet, men at de raskt hadde følt seg ‘ledet’ tilbake til den episkopale kirke. De hadde tidligere hatt tilhørighet i Church of the Holy Spirit i Monterey Park, men hadde sluttet der flere år i forveien som religiøst passive.

¹ James T. Connelly, “Neo-Pentecostalism: The Charismatic Revival in the Mainline Protestant and Roman Catholic Churches in the United States, 1960-1971.” Ph.D. diss. (Chicago, Illinois: University of Chicago, 1977) s. 23.

Maguire og Bennett opplevde ambivalens i forhold til det ekteparet fortalte; begge forkynnerne var åpne for en inderligere Gudserfaring, men de var frastøtt av tungetalen. Under et besøk 14. november var imidlertid Bennett rede til å motta forbønn med håndspåleggelse, hvoretter han selv begynte å be på engelsk. Bennett skriver i ettertid hva som skjedde etter omlag 20 minutter:

My tongue tripped, just as it might when you are trying to recite a tongue twister, and I began to speak a new language! Right away I recognized several things: first, it wasn't some kind of psychological trick or compulsion. There was nothing compulsive about it. I was allowing these new words to come to my lips and was speaking them out of my own volition, without any way being forced to do it. I wasn't "carried away" in any sense of the word, but was fully in possession of my wits and willpower. I spoke the new language because it was interesting to speak a language I had never learned, even though I didn't know what I was saying. I had taken quite a while to learn a small amount of German and French, but here was a language "for free"! Secondly, it was a real language, not some kind of "baby talk". It had grammar and syntax; it had inflection and expression – and it was rather beautiful! I went on allowing these new words to come to my lips for about five minutes.²

Selv om Bennett tradisjonelt regnes som den karismatiske bevegelses 'far', er det riktigere å si at det var gjennom ham at den gryende bevegelsen fikk medias oppmerksomhet rettet mot seg. Uavhengig av kretsen rundt ekteparet Baker og forkynnerne Maguire og Bennett, opplevde man karismatiske fenomener i ytterligere episkopalkretser: I Los Angeles forstad Monrovia, i den episkopale St.Luke's Church, hadde blant annet en liten gruppe gjort tilsvarende åndserfaringer på høsten 1959.³ Bennett og Maguire fikk for øvrig raskt kontakt med episkopalprest Paul Kratzig fra Texas som hadde mottatt 'åndsda'p' flere år i forveien.⁴

Sannheten er selvfølgelig at mange troende utenfor tradisjonell pinsesammenheng fikk et personlig møte med både tungetale og troshelbredelse gjennom blant annet den såkalte Post World War II Healing Movement⁵ i perioden 1946/7-59.

² Dennis J. Bennett, *Nine O' Clock in the Morning* (Eastbourne, UK: Kingsway Publications, Reprint 1990) s. 37.

³ Peter D. Hocken, "Charismatic Movement." *New International Dictionary of Pentecostal and Charismatic Movements*, eds. Stanley M. Burgess og Eduard M. van der Maas (Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, revised and expanded edition, 2002) s. 479.

⁴ Connelly, *ibid.* s. 30.

⁵ For ytterligere informasjon om denne, se Geir Lie, "Helbredelse ved tro: Fra Möttlingen til Tulsa – et historisk overblikk." *Refleks* 1-2 (2002) s. 3-19, især s. 16-18.

På slutten av 50-tallet var det, som den katolske forskeren Peter D. Hocken skriver, “a considerable Pentecostal stirring reaching beyond the Pentecostal churches.”⁶ Jack Winter, som blant annet besøkte Norge i 1978, hvor hans forkynnelse fikk stor betydning først og fremst innen misjonsorganisasjonen Ungdom i Oppdrag, vitner om en karismatisk fornyelse gjennom det lutherske menighetsfelleskapet Bethany Fellowship i Minneapolis, Minnesota i 1956. Amerikaneren skriver:

The baptism of the Holy Spirit was a wonderful blessing and anointing to us at Bethany. Hundreds of people who were not comfortable going to a Pentecostal Church felt free to come to Bethany because we were considered Spirit-filled Lutherans. Hundreds of people received the Holy Spirit through our conferences and other ministries.⁷

Også Harald Bredeesen, en luthersk prestesønn av norsk avstamning som var aktivt med i den karismatiske fornyelsen på 60- og 70-tallet, hadde vært redskap for karismatisk fornyelse utenfor tradisjonell pinsesammenheng, for hans del allerede fra rundt 1946-47.⁸ En mindre kjent forløper for karismatisk fornyelse var Glenn Clarks ‘Camps Farthest Out’ (CFO) sommerleirer (startet i 1930) hvor troende kom sammen til fellesskap, avslapping og åndelig fornyelse.⁹ Virksomheten fikk mange avleggere inntil man i 1961 talte 41 CFO leire over hele USA. Samlingene varte gjerne en ukes tid og fikk en periode et visst karismatisk preg gjennom ‘åndsdopte’ leirledere som metodistprest ‘Tommy’ Tyson, hollandsk-reformerte Harald Bredeesen (som hadde konvertert fra lutherdommen), presbyterianer James Brown og pinsevenn Derek Prince. Heller ikke skal innflytelsen via den episkopale kvinnen Agnes Sanford underkjennes. Hun var blant annet aktiv innen (den i teorien interkonfesjonelle, men i praksis episkopale) Order of St. Luke (OSL), grunnlagt i 1947 med programerklæringen å gjenopprette den apostoliske helbredelsespraksis som Jesus Kristus lærte og demonstrerte. Om OSL, især lederskapet, tidlig på 60-tallet distanserte seg fra karismatiske ytringsformer (først og fremst tungetale), var det flere av deltakerne som kunne vitne om å ha gjort slike erfaringer nettopp i OSL-miljøet. Sanford selv hadde fått sin glossolalierfaring rundt 1954.

⁶ Hocken, *ibid.* s. 479.

⁷ Jack Winter, brev til artikkelforfatteren, datert 30. juli 1996.

⁸ Harald Bredeesen i samarbeid med Pat King, *Yes, Lord* (Plainfield, New Jersey: Logos International, 1972) s. 5.

⁹ For ytterligere informasjon om denne merkvordige gruppen med tidvis sterke impulser fra 1800-tallets ‘nyreligiøse’ New Thought bevegelse, se William L. DeArtega, “Glenn Clark’s Camps Farthest Out: The Schoolhouse of the Charismatic Renewal.” *Pneuma* 25:2 (2003) s. 265-288.

Den viktigste forløper for den karismatiske fornyelsen var dog utvilsomt legmannsstiftelsen Full Gospel Business Men Fellowship International (FGBMFI), grunnlagt av meierist Demos Shakarian i 1951. Organisasjonen startet med ukentlige frokostsamlinger hver lørdag formiddag, hvor man inviterte ikke-troende menn til gratis lunchmøte i et nøytralt lokale hvor de fikk høre et hverdagsvitnesbyrd fra en kristen forretningsmann. Etter to år hadde stiftelsen ni lokale avdelinger i USA, mens man i 1975 hadde 42 avdelinger bare i Los Angeles-området.¹⁰

Vi vender imidlertid tilbake til kretsen rundt Bennett og Maguire. Etter at de begge hadde opplevd tungemålgaven, ble det arrangert uformelle bønnesamlinger hjemme hos ekteparet Baker og senere også rundt omkring. Omlag 100 av Bennetts sognebarn i St. Mark's Church hadde vært innom bønnemøtene, og - som Connelly skriver -

rumors spread of secret meetings, held late at night, where people were rolling on the floor. A wild story circulated about one participant in the prayer meetings "that he had a flower growing from his tongue" and it was said of Bennett himself that he had been baptized in another denomination.¹¹

I sine tre søndagsprekener 3. april 1960 informerte Bennett menigheten om sine nylige karismatiske åndserfaringer. Connelly siteres igjen:

The general reaction to this news was open and "tender" at the 7:30 a.m. service, but at the 9:00 service Bennett's second associate snatched off his vestments, threw them on the altar and publicly resigned. Crying, "I can no longer work with this man," he stalked down the center aisle and out of the church. After the service concluded, outside on the patio the "opposition" began to speak to the arriving and departing parishioners. One man stood on a chair shouting, "Throw out the damn tongue-speakers!"¹²

En av stabsmedarbeiderne gikk bort til Bennett og bad ham si opp stillingen som prest i menigheten. Dette gjorde han også, etter å ha gjennomført den tredje og siste morgengudstjenesten. Fra et journalistisk ståsted var historien for 'god' til ikke å viderefremmes: "Speaking in tongues is no longer a phenomenon of some odd sect across the street," bekjentgjorde en journalist for tidsskriftet *Time* og fortsatte: "Now glossolalia seems to be back in U.S. churches [...], not only in the uninhibited Pentecostal sects but even among Episcopalians, who have been

¹⁰ John og Elisabeth Sherrill, *Gledens agenter. Historien om Demos Shakarian, stifteren av Full Gospel Business Men's Fellowship* (Oslo: Ansgar Forlag, 1977) s. 106-108.

¹¹ Connelly, *ibid.* s. 35.

¹² Connelly, *ibid.*, s. 18-19.

called God's frozen people."¹³ *Times* interesse var for øvrig foranlediget av et nyhetsoppslag i *Newsweek* en måned tidligere, hvor fokus nettopp hadde blitt satt på tungetalen som truet med å splitte menigheten. "We're Episcopalians, not a bunch of wildeyed hillbillies!" var ett av motstandernes argumenter mot erfaringens autensitet.¹⁴

Artikkelen i *Time* kom om lag en måned etter at Bennett var blitt overført fra St. Mark's Episcopal Church i Van Nuys til St. Luke's Episcopal Church i Ballard, Seattle. Flere av sognebarna ønsket personlig befattning med det Bennett hadde opplevd, og han inviterte derfor til ukentlige samlinger med samtale og forbønn. Flere fikk sin personlige 'åndsdåpserfaring' da Bennett hadde besøk av Richard Winkler, daværende episkopalprest i Trinity Church i Wheaton, Illinois, som hadde mottatt tungemåls-gaven allerede i 1956. Connelly antyder at Winklers besøk tente den 'karismatiske ilden' i St. Luke.¹⁵ På få år var det mer enn 100 forkynnere bare i Seattle-området som kunne vitne om en karismatisk åndserfaring.¹⁶

Også i Los Angeles-området fortsatte den gryende karismatiske bevegelsen blant et par hundre episkopaltroende. En av disse, Jean Stone (som for øvrig var den som hadde tipset både *Newsweek* og *Time* slik at de skrev om det inntrufne i St. Mark, Van Nuys), utgav første nummer av tidsskriftet *Trinity* i 1961. Tidsskriftet inneholdt personlige vitnesbyrd fra kristne ledere (hovedsakelig episkopalprester) som beskrev sin 'åndsdåpserfaring', samt formidlet kunnskap om hva som skjedde av karismatisk fornyelse innenfor de historiske trossamfunn, og da i særdeleshet innen den episkopale kirke.

Mens *Time* og *Newsweek* hadde fanget opp nyheten om en gryende karismatisk fornyelse i 1960, var det like fullt John Sherrills bok *They Speak with Other Tongues* som fire år senere gav den første mer utførlige historien rettet inn mot et kristent marked. Sherrill var ansatt som journalist for bladet *Guidepost*, redigert av Norman Vincent Peale og fru Ruth. Foranledingen for boken var et møte mellom Ruth Peale og tidligere omtalte Harald Bredesen. "Norman and I sat spellbound for two hours while he told us about people all over the country who are having this [experience of speaking in tongues] happening to them," kunne

¹³ "Speaking in tongues," *Time* 15. aug. 1960 s. 55.

¹⁴ "Rector and a rumpus," *Newsweek* 4. juli 1960 s. 77.

¹⁵ Connelly, *ibid.*, s. 73.

¹⁶ "Dennis Bennett Dies of Heart Attack," *Charisma & Christian Life* jan. 1992 s. 55.

hun meddele sine nysgjerrige stabsmedarbeidere.¹⁷ Sherrill ønsket først å treffe Bredeesen med tanke på en kortfattet magasinartikkel om tungetale i moderne tid, men slo raskt tankene fra seg, idet idéen om en bok viet fenomenet tok form hos ham.

Bredeesen er allerede identifisert som “luthersk prestesønn” som mottok tungemålgaven så tidlig som i 1947. En annen ‘pinsepioner’ innen amerikansk luthersk sammenheng, var Herbert Mjorud – også han av norsk avstamning. Selv hadde han mottatt forbønn med håndspåleggelse i Bennetts St. Luke’s Church i Seattle i 1962, men mottok først tungemålgaven et par uker senere. Få dager i forveien hadde han overværet en konferanse hvor fem pastorer med bakgrunn innen the American Lutheran Church (hans eget kirkesamfunn) vitnet om sin ‘åndsdåpserfaring’. To år senere kunne tidsskriftet *Time* fortelle at 260 av de 5.329 lokalmenighetene innen the American Lutheran Church hadde ‘glossolalia cells’ – og mange av disse bønnegruppene var blitt til etter besøk av nettopp Mjorud.¹⁸

En annen ‘pinsepioner’ innen the American Lutheran Church var ‘Larry’ (Laurence) Christenson, pastor i Trinity Lutheran Church i San Pedro, California. Han ble bedt for med håndspåleggelse av Foursquare-forkynner Mary Westberg i august 1961. Senere på kvelden opplevde han tungemålgaven, eller iallfall en andyning av denne:

¹⁷ John Sherrill, *They speak with other tongues* (New York: Pyramid Publications, Inc., 5th. Printing, 1968) s. 17-18. Boken er forøvrig også oversatt til norsk under tittelen *De taler med andre tunger* og utgitt på Filadelfiaforlaget.

¹⁸ Connelly, *ibid.*, s. 194. Mjorud gjorde seg for øvrig bemerket også gjennom sitt første prekenoppdrag i Norge, hvor han etter et par offentlige møter bekjentgjorde at han ønsket å nå flere prester med det karismatiske budskapet. 35 personer møtte opp til gratis lunch i Rokokkosalen på Grand Hotell 16. februar 1970, flere av de tilstedeværende ble grepet av Hans-Jacob Frøen og Hans Kristian Liers personlige vitnesbyrd, og to dager senere kunne man lese følgende overskrift med fete typer på førstesiden i avisen *Morgenposten*: “Prester i Kirken: Vi taler i tunger.” Dette dannet på mange måter bakgrunnen for den luthersk-karismatiske bevegelse i Norge. (Se Geir Lie, “Den karismatiske bevegelse i Norge – et historisk riss.” *Baptist* nr. 1/2001 s. 48ff.)

That night, sometime after midnight, I woke from a light sleep, sat bolt-upright in bed, and found an “unknown tongue” hovering on my lips. Fully aware of what I was doing, I spoke a sentence in the tongue—and promptly fell back to sleep. I woke up in the morning with a clear recollection of the experience; but I thought I had dreamed it. About a month later I casually mentioned this experience to my wife, and she told me: “Oh, you didn’t dream that! I was awake. I heard you. But I just thought you were talking in your sleep.”¹⁹

Den katolsk-karismatiske bevegelse

Tradisjonelle pinsevenner var, naturlig nok, overrasket over at de subjektive ånds-erfaringer de hittil syntes å ha hatt monopol på, plutselig fikk gjennomslag innenfor øvrige protestantiske trossamfunn. Overraskelsen ble imidlertid forvandlet til sjokk da man i 1967 fikk nyss om at også romersk-katolske troende, som fremdeles bifalt sin katolske tro og valgte å bli stående innen den romersk-katolske kirke, i fenomenologisk forstand var blitt ‘pinsetroende’. Særegent var det også at den katolsk-karismatiske bevegelse oppstod i en eksklusivt akademisk sammenheng. William Storey og Ralph Keifer, henholdsvis historiker og teolog ved det katolske Duquesne University i Pittsburg, leste i 1966 pinseforkynneren David Wilkersons bok *The Cross and the Switchblade*.²⁰ Noen få måneder senere, i desember 1966, leste de tidligere omtalte bok *They Speak with Other Tongues* av forfatter John Sherrill og bestemte seg deretter for å få bedre rede på hva den karismatiske fornyelsen egentlig innebar. Gjennom en episkopalprest i Pittsburg fikk de kontakt med en karismatisk bønnegruppe og møtte første gang 13. januar 1967. De kom endog tilbake uka deretter og bad nå om forbønn med håndspåleggelse for å motta ‘åndsdaopen’. Keifer talte umiddelbart i tunger, mens Storey opplevde å motta sin ‘åndsdaopen’ – dog uten tunger – et par dager senere, gjennom Keifers håndspåleggelse.

Keifer inviterte snart til private bønnesamlinger i sitt eget hjem, og flere av studentene ved Duquesne University fikk her sine karismatiske gjennombrudd. Under et besøk ved det katolske Notre Dame universitetet i South Bend, Indiana 4. mars 1967 fikk Keifer be for ni personer. Ingen av disse talte der og da i tunger. Uka etter kontaktet de like fullt lederen for den lokale FGBMFI-avdelingen, Ray Bullard, og fortalte at de hadde mottatt ‘åndsdaopen’. Han inviterte dem hjem til en privat bønnesamling – sammen med en gruppe pinsevenner, som instruerte dem i bruk av tungetale, hvilket bevirket at 7 av de 9 katolikkenes fikk frigjort tungemålgaven. I løpet av de nærmeste par ukene kom en liten gruppe av katolske troende sammen til faste bønnemøter hjemme hos Kevin Ranaghan, sistnevnte doktorand ved Notre Dame University.

¹⁹ Connelly, *ibid.*, s. 198.

²⁰ Storey ble introdusert for Wilkersons bok via Ralph Martin og Stephen Clark, to unge katolikker som på dette tidspunkt selv ikke hadde mottatt karismatiske ånds-erfaringer.

Et tredje nedslagsfelt for den katolsk-karismatiske fornyelsen skjedde ved Michigan State University via Ralph Martin og Stephen Clark, som på forhånd hadde mottatt tungemålgaven gjennom forbønn fra Storey og Keifer i mars måned.

Den katolsk-karismatiske bevegelsen spredde seg i begynnelsen gjennom familie- og vennskapsnettverk, og det ble raskt dannet karismatiske bønnegrupper. Allerede 19. april 1967 fikk den gryende bevegelsen nasjonal dekning gjennom avisen *National Catholic Reporter* som rapporterte fra en helgesamling ved Notre Dame universitetet hvor om lag 100 studenter og katolske lærere fra ulike universitet kom sammen for å be og samtale om sine nyervervede karismatiske ånds erfaringer. I flere år framover ble det arrangert årlige karismatiske konferanser ved Notre Dame universitetet, og antall deltakere økte jevnt fra år til år. Hovedtidsskriftet for den katolsk-karismatiske fornyelsen, *New Covenant*, hadde i 1975 60.000 abonnenter. Da over 30.000 deltakere søkte til Notre Dame konferansen i 1976, ble det i ettertid bestemt at man heller ville satse på regionale konferanser, samt begrense fremtidige Notre Dame konferanser til maksimalt 12.000 deltakere.

De katolsk-karismatiske bønnegruppene vokste raskt, og i 1986 skal man ha hatt mer enn 6000 slike. For å konsolidere bevegelsen, ikke minst relatert til de nasjonale konferansene, var på den annen side the National Service Committee blitt organisert i 1970. Et sted midt mellom disse to kom de mange katolsk-karismatiske kommuniteter,²¹ for eksempel Word of God community i Ann Arbor, Michigan (stiftet i 1967 av bl.a. Ralph Martin og Stephen Clark), People of Praise i South Bend, Indiana (ledet av Kenneth Ranaghan og Paul DeCelles), og Mother of God community i Gaithersburg, Maryland. Her valgte enslige troende å flytte sammen med likesinnede av samme kjønn, eller eventuelt flytte sammen med en familie. Senere organiserte man også grupper som ikke bodde sammen, men like fullt kom regelmessig sammen til felles måltider, samt sosialt og 'kristent' fellesskap.²²

²¹ Det første karismatiske bofellesskapet oppstod imidlertid allerede i 1965, innenfor W. Graham Pulkinghams episkopale kirke Holy Redeemer i Houston, Texas.

²² Det er ikke usannsynlig at de katolsk-karismatiske fornyelseskonferansene ble modellskapende for tilsvarende konferanser blant protestantiske karismatikertroende. Blant annet samlet The International Lutheran Conference on the Holy Spirit 9000 deltakere i Minneapolis, Minnesota i 1972. Som innen den katolsk-karismatiske fornyelsesbevegelsen, søkte man også innen de protestantiske trossamfunn å profilere fornyelsen: Episcopal Charismatic Fellowship (nå: Acts 29 Ministries) ble stiftet i 1973 mens Lutheran Charismatic Renewal Services, for eksempel, så dagens lys året derpå.

Den ortodoks-karismatiske bevegelse

Også innen den ortodokse kirke opplevde man en gryende karismatisk oppvåkning. Sentrale ledere her var teologiprofessor Eusebius A. Stephanou og Athanasius Emmert, som for øvrig var den som i 1972 bad for Stephanou med håndspåleggelse. I 1973 ble den første ortodoks-karismatiske konferanse avholdt i Ann Arbor, Michigan hvor om lag 100 personer deltok. Dette utgjorde om lag 10% av antall ortodoks-karismatikere i USA. Det karismatiske budskapet ble også profilert gjennom månedstidsskriftet *Logos*, som Stephanou hadde startet allerede i 1968. Stephanou er nå bosatt i Destin, Florida hvor han i 1989 etablerte the Orthodox Renewal Center of St. Symeon the New Theologian. Et annet nedslagsfelt for den ortodoks-karismatiske fornyelse er tidsskriftet *Theosis*, som er knyttet opp mot the Service Committee for Orthodox Charismatic Renewal (etablert i 1977).²³

Den uavhengige karismatiske bevegelse

Parallelt med den karismatiske fornyelses vekst innen de historiske kirkesamfunn, ble man nå også vitne til en konfesjonell nydannelse, nemlig lokalmenigheter og nettverk av lokalmenigheter som i fenomenologisk forstand var karismatiske, men ikke lot seg innlemme i et organisert pinsesamfunn og heller ikke var del av noe ikke-pentekostalt trossamfunn. Det hadde tidligere vært vanlig å skjelle mellom pinsevenner og karismatikere ved å si at karismatikere representerte en 'pinsebevegelse' innenfor de ikke-pentekostale trossamfunn. 'Pentecostal' og 'charismatic' ble nå av mange mer og mer ansett som synonyme betegnelser.

Over 300 lokalmenigheter dannet i 1979 the National Leadership Conference på forkynner Ken Sumralls initiativ. Tre år senere dannet Larry Tomczac og C.J. Mahaney People of Destiny International. Denne sammenslutningen hadde nær forbindelse med Robert T. ('Bob') Weiners Maranatha Campus Ministries, International. Felles for alle tre sammenslutningene var at de var gjenreisningsbevegelser, det vil her si at de så for seg en gjenopprettelse av det nytestamentlige menighetsideal hvor spesielt apostel- og profetutrustningen igjen ville komme til sin rett. En beslektet tenkning fant man i Fellowship of Covenant Ministries and Conferences, grunnlagt av tidligere Discipleship-leder Charles V. Simpson.²⁴

På 80-tallet ble også the International Communion of Charismatic Churches etablert med John Meares og Earl Paulk som biskoper i USA. Omtrent samtidig

²³ Vinson Synan, ed., *The Century of the Holy Spirit. 100 Years of Pentecostal and Charismatic Renewal, 1901-2001* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 2001) s. 199-200.

²⁴ For ytterligere opplysninger om Simpson, se Geir Lie, "Shepherdingbevegelsen – en kortfattet historikk." *Baptist* Årg. 8 nr. 2/2001 s. 33-43.

(1986) tok Oral Roberts initiativ til opprettelsen av Charismatic Bible Ministries. Et forholdsvis løst forbund av amerikanske trosbevegelsesledere, International Convention of Faith Ministries, ble etablert i 1974. Også Vineyardbevegelsen,²⁵ etablert på slutten av 70-tallet, fikk et kraftig oppsving i 80-årene. I tillegg til disse og tilsvarende nettverk satte en rekke TV-predikanter (som for eksempel Jimmy Swaggart, Jim Bakker, Pat Robertson og Oral Roberts) sitt definitive preg på den karismatiske bevegelsen.

²⁵ For ytterligere opplysninger om denne, se Geir Lie, "Vineyardbevegelsen i USA og Norge – en kortfattet historikk," *Fast Grunn* nr 1 1999 s. 45-52 og *idem*, "Profetvekkelsen – med fokus på Kansas City," *Fast Grunn* nr. 3 1999 s. 181-189.